KESKKONNAAMET

ŠVEITSI–EESTI
koostööprogramm

Keskkonnaameti osalus Šveitsi-Eesti koostööprogrammis

Riina Kotter
projektijuht

Loodusobjektide kaitse tulemuslikkuse hindamine

Kaitse planeerimine – inventuurid, kaitsekorralduskavad, elupaikade tegevuskavad

Liigikaitse – inventuurid, liigi kaitse tegevuskavad, kaitsekategooriad

Keskkonnaamet

Keskkonnaamet

PROJEKTI MEESKOND
LOODUSKAITSE PLANEERIMISE OSAKONNAS

TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE

VELJO RUNNEL

Liggi Namm

Kirsi Loide

Kerttu Elm

Andres Miller

Riina Kotter

KAITSE PLANEERIMINE

GERT ENNO

Kadri Paomees

Triin Amos

Kristi Pai

Gunnar Raun

Kaidi Erik

Marko Vainu

Jürgen Karvak

LIIGIKAITSE

KAIRE KALK

Reet Rannik

Polina Degtjarenko

Geili Pütsepp

Virkeli Viiberg

Keskkonnaamet

MIDA 2024. AASTAL TEGIME?

- ettevalmistused tulemuslikkuse hindamiseks on tehtud
- tellisime inventuure ja eksperdiarvamusi (19 tööd)
- valminud on uus kaitsekorralduskavade koostamise juhis
- esimesed kavad on piloodina töös
- uuendasime liigi kaitse tegevuskavade juhist
- esimesed kavad on uuendamisel
- valmimas on järveelupaikade inventeerimise metoodika
- koostamisel on järveelupaikade ning jõgede ja ojade tegevuskava
- alustame kaitsekategooriate muutmise aruteludega

TELLITUD JA VASTU VÕETUD TÖÖD

- Kuninga-kuuskjala ja eesti soojumika valitud kasvukohtade inventuur
- Mustajõe, Puhatu ja Änniksaare loodusalade kaitse-eesmärgiks olevate taimeliikide leiukohtade inventuur
- Aseri maastikukaitseala kaitsealuste taimeliikide inventuur koos kaitsekorralduslike soovitustega
- Karujärve hoiu- ja loodusalaga piirneva ning Ranna hoiu- ja loodusalaga osaliselt piirneva ja kattuva merikotka elupaiga kaitsevajaduse ekspertiis ning metsaelupaigatüüpide inventuur
- Kalli maastikukaitseala loodusliku veerežiimi taastamise võimalikkuse ja vajalikkuse hinnang looduslike koosluste ja liikide elupaikade seisundi parendamiseks
- Põduste-Upa hoiuala lahustüki ekspertarvamus koos inventeerimisega

Keskkonnaamet

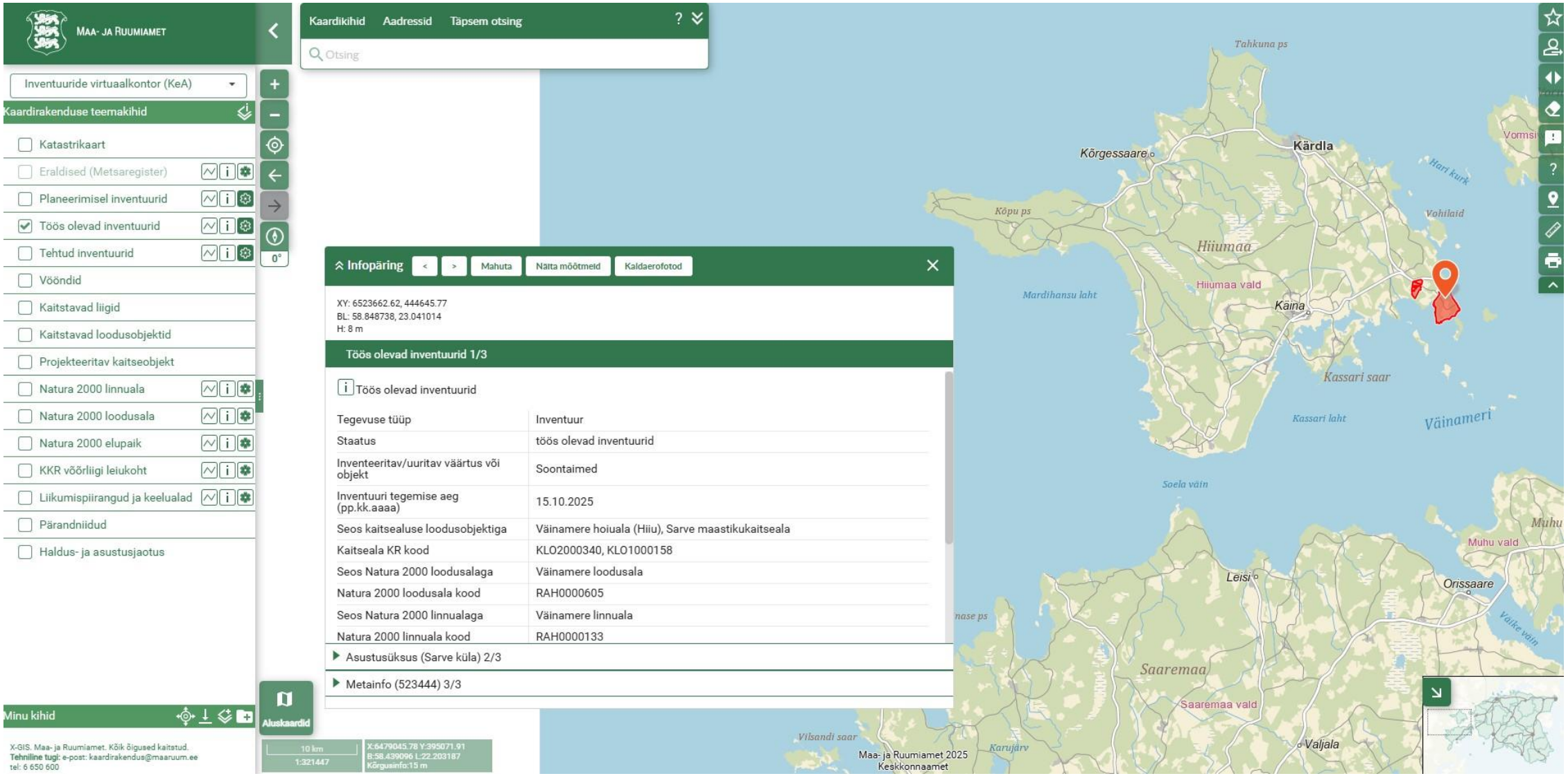

INVENTUURIDE VIRTUAALKONTOR

koostöös Maaametiga

Keskkonnaamet

KESKKONNAAMET

ŠVEITSI–EESTI
koostööprogramm

Muudatused kaitsekorralduskavade ja liigi kaitse tegevuskavade koostamisel

Gert Enno, looduskaitse planeerimise valdkonna koordinaator
Kaire Kalk, liigikaitse valdkonna koordinaator

Muudatused liigi kaitse tegevuskavades

KAITSE-EESMÄRGID

- lühiajaline **12 aastat** (Natura hindamise intervall)
- pikaajaline **aastani 2050**
- määratleda, mis on eesmärgiks (populatsiooni suuruse ja elupaiga säilitamine, suurendamine, taasasustamine)
- eesmärgid numbrilised (hetkeolukord, oodatav tulemus)

Muudatused liigi kaitse tegevuskavades

❑MÕJUTEGURID

- mõjutegurid =ohu ja survetegurid
- mõjutegurid siduda koodidega
- mõjuteguritele vastavad meetmed

Muudatused liigi kaitse tegevuskavades

- ELUPAIKADE ARHIVEERIMINE

elupaikade arhiveerimise põhimõtete kirjeldamisel tuua välja **ajaline tärmin** – millal võib elupaiga keskkonnaregistris arhiveerida (lugeda ajalooliseks elupaigaks).

Muudatused liigi kaitse tegevuskavades

❑ EELARVE

- tegevuste maksumuse kalkulatsiooni ei ole tarvis
- tegevused planeerida **mahupõhiselt** (nt elupaiga taastamistööd, 3 ha) ja **kaardil**.

Liigi kaitse tegevuskavade tööplaan 2025

1. metsis	12. laanepüü	23. ebapärlikarp,	34. püstkivirik
2. väike-konnakotkas	13. põllulindude kava	24. apteegikaan	35. mägi-kadakkaer (jätkukava)
3. merikotkas	14. kahlajate kava	25. harivesilik ja mudakonn	36. rannaniidu taimede kava (11 liiki)
4. kaljukotkas	15. tutkas	26. hink, vingerjas, võldas	37. avamaa koosluste samblikud
5. must-toonekurg	16. väike-laukhani	27. harjus, tõugjas	38. metsasamblikud
6. kassikakk	17. rohunepp	28. nõmmluga	39. sammalde kava
7. suur-konnakotkas	18. teder	29. kuiva kasvukoha taimede kava (13 liiki)	40. kaitsealused seened
8. rabapüü	19. kõre	30. niidu-kuremõõk (lühikava)	
9. rähnide kava	20. euroopa naarits	31. kõrreliste kava (10 liiki)	
10. kakkude kava	21. nahkhiirlased	32. käpalised	
11. kirjuhahk, aul, mustvaeras	22. kivisisalik	33. mägi-piimputk, ahtalehine kareputk ja emaputk (sarikaliste kava)	

Keskkonnaamet

Muudatused kaitsekorralduskavades

MUUDASTUSTE PÕHJUSED

- Euroopa Komisjoni rikkumismenetlus INFR(2022)2002C(2023)44
- Projekt „Bioloogilise mitmekesisuse kaitsemeetmete tulemuslikkuse hindamise raamistik Eestis„
- EELISe arendamine
- Efektiivsus ja täpsus

Muudatused kaitsekorralduskavades

OLULISEMAD MUUDATUSED

- Kavad on tähtajatud, kuid tegevuste periood on 12. aastat
- Kava koostatakse reeglina loodusalade põhiselt. Eelistatult ühe kavaga LoA ja LiA
- Asukoht ja piirid, kaitseväärtused, maaomand ja kõlvikuline jaotus kuvatakse *online* kaartidel

1.1.1 Läbiviidud inventuurid ja uuringud

Inventuuri/ uuringu nimi	Tüüp	Inventeeritav/ uuritav väärtus	Aasta	Inventuuri/ uuringu läbiviija	Märkused
Salusepa loodusala veerežiimi taastamise uuring	Uuring	Veerežiim	2022	Maves OÜ	Märgade koosluste ja liikide elupaikade taastamise ja seisundi parandamise soovitused
Salusepa loodusala elupaigatüüpide inventuur	Inventuur	Metsaelupaigatüübid Sooelupaigatüübid	2019	Metsaruum OÜ	Inventuur koos soovitustega
Loodusala kaitstavate liikide inventuur	Inventuur	Soontaimed	2021	PKÜ	Märgade koosluste ja liikide elupaikade taastamise ja seisundi parandamise soovitused

1.1.2 Riiklik seire

Seirejaama nimi ja kood	Seiratav väärtus	Märkused
Halinga (SJA5172000)	Linnud	Röövlindude pesitsusaegne seire (kavas on kasutatud 2010. ja 2015. a seirearuandeid)
Halinga (SJA5172000)	Linnud	Röövlindude pesitsusaegne seire (kavas on kasutatud 2010. ja 2015. a seirearuandeid)
Koigi (SJA7321000)	Soontaimed	Kaitstavate soontaimede seire

Muudatused kaitsekorralduskavades

Läbivalt kasutatakse informatsiooni edastamiseks rohkem tabeleid

Keskkonnaamet

Muudatused kaitsekorralduskavades

- Mõõdetevad kaitse eesmärgid ühilduvad standardse andmebaasi vormiga
- Kaitse eesmärk seatakse looduskaitselise seisundi järgi

Kaitseväärtus	Kava koostamisel olemasolevad andmed			Kaitse eesmärk		Esinduslikkus[2]	Üldine LK väärtus[3]	Panus FRV-sse (%)[4]	Märkused
	P (ha)	LK seisund[5]	Andmekvaliteet[6]	Sõnaline kirjeldus[7]	P (ha)				
3160 Huumustoitelised järved ja järvikud KE – jah, LoD – I, LoA - jah	2,3 0,6	A C	♦ *täielik uuring või statistiliselt usaldusväärne hinnang*	♦ *säilitada elupaigatüübi pindala ja hea seisund* ♦ *vältida halvenemist*	2,3 0,6	B	B	0,1 %	
6270* Liigirikkad niidud lubjavaesel mullal KE – jah, LoD – I, LoA - jah	0,2	A	♦ *täielik uuring või statistiliselt usaldusväärne hinnang*	♦ *säilitada elupaigatüübi pindala ja hea seisund*	0,2	A	A		

Muudatused kaitsekorralduskavades

- Natura aruandluse mõjutegurite ja meetmete klassifikatsioon

Väärtus	Mõjutegur	Kood	Olulisus[12]	Paiknemine[13]	Meede	Kood	Tegevuse tüüp	Märkused
Pärandniidud (6270*, 6530*, 9070)	Hoolduse lakkamine	PA05	tähtis	sees	Niitmise ja karjatamise säilitamine	MA03	*pärandniitude taastamistöö pärandniitude hooldustöö*	*Siia kirjutada mõjuteguritega seotud oluline info*
	Puudub teave survetegurite või ohtude kohta	PX05	tähtis	sees	puudub	puudub	*inventuur*	

2.3 Maastik, pargid ja üksikobjektid

Soovi korral saab siia tekstivälja kirjutada lühikese kirjelduse maastiku, parkide, üksikobjektide või muude siseriiklike eesmärkide kohta.

Kaitseväärtus	Maht	Ühik	Seisund	Kaitse eesmärk	Märkused
Asuja rändrahn	103	m^3	hea	♦ *säilitada hea seisund*	♦ *Visuaalne hinnang 2023. aastal*
Varblase park	1,8	ha	keskmine	♦ *parandada seisundit*	♦ *Ekspertiis tehtud 2022. aastal (võimalusel panna ka viide)*

2.4 Kultuuripärand

Soovi korral saab siia tekstivälja kirjutada lühikese kirjelduse kultuuripärandi kohta.

Kaitseväärtus	Maht	Ühik	Seisund	Kaitse eesmärk	Märkused
Kiviaiad	2,7	km	halb	♦ *parandada seisundit*	♦ *Visuaalne hinnang 2023. aastal*
Vanad talukohad	0,06	ha	keskmine	♦ *parandada seisundit*	♦ *Projekti raames hinnatud/kaardistatud 2019. aastal*

Muudatused kaitsekorralduskavades

Siseriiklikud eesmärgid

Keskkonnaamet

Muudatused kaitsekorralduskavades

Külastuskorraldus ja külastustaristu virutaalkontor
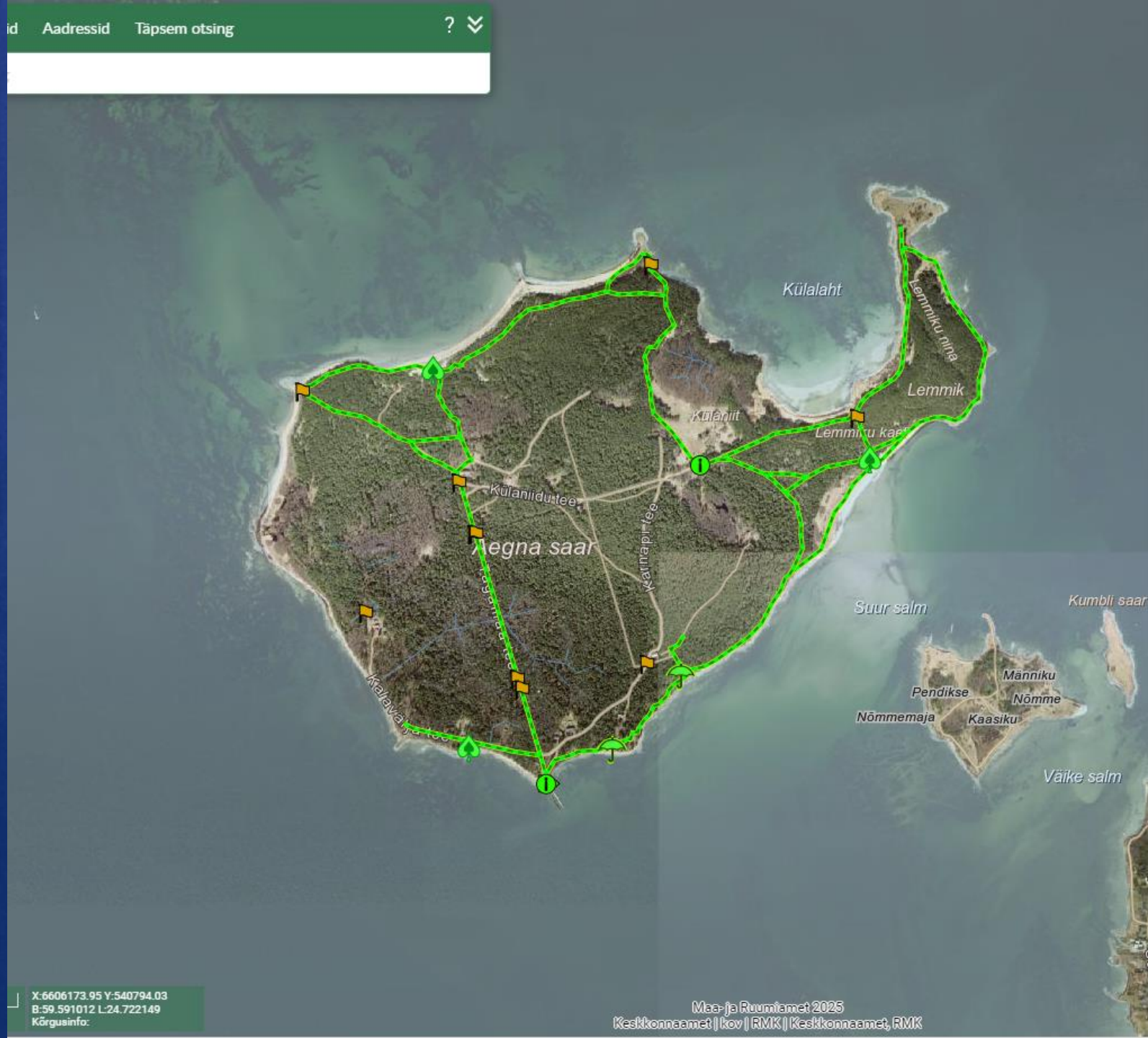
Keskkonnaamet